TATĂL CUZINETILOR

de CONSTANTIN CHIRIȚA

Era pe la începutul lui 45. O noapte de iarnă cu ger care oprea răsuflarea și făcea să tremure stelele pe cer. Pe ulița troenită dela capătul Bucureștilor, lângă Malaxa, un tânăr birpiriu, înfrunta gerul și vântu, ascuțit. Din când în când se oprea și întorcându-se cu spatele la vânt răsufla adânc, se îndesa în paltonul subțire și apoi își continua drumul cu pumnii strânși în buzunare.

Marin Dumitru, era lucrător la Malaxa, unul din cei tineri și viața nu-i oferise până a cum decât necazuri și nevoi.

★

Picioarele i se înfundau în zăpadă, iar gândurile nu-i dădeau pace. In atelierul lui, tinerii organizaseră o zi a curățeniei. La început voia să ia parte și el, dar pe urmă s'a răsgândit. Tocmai Sâmbătă după amiază și-au găsit și ei, atunci când omul are puțin

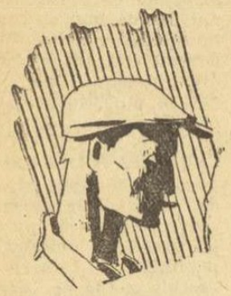

timp liber? Dece n'au ales o altă zi? Destul muncea în timpul săptămânii și apoi voia să se ducă și el la un vărcare stătea destul de bine și dela care s'ar fi putut alege cu ceva. Auzi, tocmai Sâmbătă! Oare cine o fi curățat mașina lui? Să nu-i strice ceva că pe urmă e rău. Al dracului ger. Noroc însă că se apropia de bloc. De cinci ani nu se mai dusese pe acolo. Își aducea aminte că ultima dată Nicolae îi dăruise o pereche de pantofi. Era în ajunul Crăciunului și avea 15 ani. Ehei, ce colind îi trântise atunci!..

Mâinile înghețate s'au fript de ferul ușii, strângându-se de durere. Lumina albă îi lua ochii. „Când dracu o să trăiesc oare și eu mai bine?" a fost ultima întrebare pe care și-a pus-o Dumitru Marin, înainte de a intra la Nicolae.

★

Vorbeau de un ceas când s'a stins lumina.

„Ce dracu s'a întâmplat?" rosti Niculae. Tu tot te pricepi puțin la electrică, la hai la siguranță să vedem ce-i".

Orbăcăind prin întuneric s'au izbit de cineva. La lumina chibritului, au zărit un chip palid de tânăr, cu capul gol.

„Vă pricepeți cumva la electricitate? a întrebat acesta. Eu am încercat siguranțele, dar n'am găsit nimic. Nu știu ce poate fi".

Dumitru Marin a controlat siguranțele, a urmărit firul și deodată a tresărit curentat".

„Am găsit: s'a rupt firul alc. Aduceți vă rog un cuțitaș și o bucată de sârmă.

In două minute coridorul era luminat. De jos dela parter, strigăte și urale au salutat lumina. Tânărul palid s'a recomandat și a invitat pe cei doi veri la un pahar cu vin.

Când au intrat în cameră strălucirea i-a orbit. Deabea peste câteva clipe au observat mulțimea de tineri deacolo. Niciodată în viața lui, Dumitru Marin nu văzuse atâta lux, atâta veselie, atâta eleganță și lumină.

„Iată-l pe salvatorul nostru! Aduceți două pahare și... să bem în cinstea lui".

Primul pahar i-a lăsat în gură o aromă amețitoare. După al treilea a început să se înveselească. Prin ceața ușoară, deosebea figuri zâmbitoare și mai ales fete, fete frumoase. Se uitau cu toții la el. De ce oare? gândea Marin. Era prea mic? El, dar vin ca ăsta

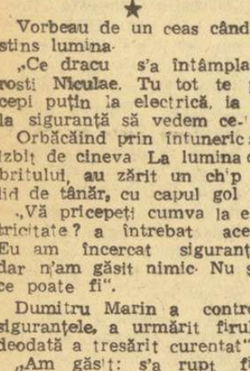

n'a băut până acum. Sau poate nici nu e vin? Ce dracu o fi, dar e grozav. Și paharul s'a golit încăodată.

Intâi a văzut o mână lunguiață cuprinzând pieptul unei fete. S'a cutremurat și a strâns paharul cu putere. Apoi a văzut doi tineri venind spre el. Ce-or fi având așa de galbeni că doar mănâncă bine? Dar ce au ei, de l-au prins de umeri și-l duc înainte?

Intr'un colț, o fată a izbit cu putere un pahar de parchet, și-a strigat cu voce stridentă „hip, hip". Iar tânărul palid a făcut la fel. A vrut să-i imite și a aruncat paharul și el, fără să se uite unde.

„Să trăiască noul nostru prieten", a strigat unul din cei doi tineri, în aplauzele generale.

„Adă un carnet Yucky. De azi înainte e de-ai noștri. Ura și să ne trăiască".

Intr'o clipă și-a simțit buzunarele pline cu hârtii și i s'a pus în mână un carton galben.

Vântul urla cu putere afară. Se auzea în casă șueratul lui. Și în timp ce amețeala începea să-i dispară, s'a lăsat deodată liniște în cameră. Unii s'au aruncat pe scaune, pe paturi, alții pe mese.

Marin Dumitru s'a așezat într'un fotoliu în față. Intâi cu sfială apoi a început să alinte plușul cu palmele groase. Simțea parcă o moleșeală în el, o senzație vagă de plăcere începea să-l cuprindă.

„Ce bine e aici, căldură, lux".

Capul îl durea puțin, dar în colo se simțea bine. Și-a dat seama că e un fel de ședință. Un tânăr înalt cu părul blond și haină lungă, vorbea la o masă în fața lui. Figura lui s'strâmba la fiecare cuvânt ia mâinile se repezeau mereu înainte.

Amețeala îi dispăruse cu totul. S'a uitat o clină buimac împrejur și pe urmă în față lor. Speriat, a plecat ochii în jos.

Auzea doar frânturi vagi din discursul.

„Tineretul muncitor din partidul nostru".

Nu avea curajul să ridice ochii. Atunci parcă și-a văzut pentru prima dată bocancii grei și pantalonii cărămizi pe alocuri. Picioarele îi tremurau ude în bocanci.

„Noi tineretul muncitor trebuie"...

Privirile îi alunecau pe podea. Pantofi strălucitori, cismulițe elegante, bocanci ușori și solizi, defilau în fața lui.

Degetele i s'au înfipt în genunchi și-i strângeau ca o menghină. Capul îi vuia. Un pumn strâns i-a îndurerat fruntea iar maxilarele i s'au încleștat.

Când a ridicat ochii a văzut o altă lume. Figuri necunoscute, molestte, foșnet de mătase. Becurile revărsau valuri de lumină pe hainele elegante.

Atunci s'a ridicat cu putere. Sgomotul scaunului răsturnat și pași duri au întors într'o clipă toate privirile spre el.

Le-a înfruntat cu ură cu scârbă cu hotărâre.

„Mă"... și sgomotul ușii trântite a acoperit o înjurătură grea, spusă cu o strâmbătură de desgust.

Nici n'a simțit frigul și vântul tăios. Gândurile ca mii de ghiulele îi spărgeau capul. Casele mari dispăreau cu încetul, lumina se pierdea. Incepeau să răsară în lumina sticloasă a nopții înghețate, casele dărăpănate, bordeele din cartierul lui.

★

Pe uliță l-a întâlnit pe Vintilă. Nu vorbeau de câteva luni. Mergeau tăcuți, unul pe o parte ceălalt pe alta. Aproape de casă Vintilă s'a alăturat de el.

„Cei cu tine, Marine, ce mai

faci?"

Intrebarea l-a isbit. N'a știut ce să răspundă. Erau dușmani doar. Ce l-o fi venit lui Vintilă să-l întrebe? Și glasul lui era blând, prietenos. Dacă l-ar fi lovit, i s'ar fi părut mai firesc. Dar așa să-l întrebe?

„Nimic, da'tu?"

„Am fost acasă să mănânc ceva și acu' mă întorc la treabă. Dar tu de ce ai lipsit Sâmbătă după masă?"

A plecat capul. Vântul rece parcă îl golea de haine. Unghiile i se înfigeau în carne. A trecut pe lângă casă fără să se oprească.

Privirea i s'a isbit de cerul strălucitor. Mille de stele tremurau.

„Merg cu tine", atât a spus Marin Dumitru și mâna lui s'a înfipt adânc și puternic în brațul lui Vintilă.

★

A trecut vreme de atunci. Iarna lui 46. Noaptea timpurie a trimis spre case echipele de zi din atelierul de mecanică ușoară. Cu un an înainte oamenii ieșeau gălăgioși, făceau glume, râdeau. Acum nimeni nu mai avea acest curaj. Se luptau greu cu vântul și frigul. Felinarul din colț lumina fețe palide, slabe, ochi triști, aplecați. Mersul încet, obosit ducea spre casă oameni flămânzi, care-și scurseseră vlaga la mașini. Marin Dumitru avea acum 22 de ani. Rămăsese tot mic, slab, cu același păr răvășit. Când a intrat în cămăruță împreună cu câțiva prieteni a răsuflat ușurat. Tu'ca i-a ars gâtlejul și i-a trimis fiori în corp. Se simțea mai bine.

„M'am săturat, — răspunse unul. Mereu același lucru: mălai, foame, frig. Nenorocite timpuri! Muncești pentru 80 m'i lei, de nu mai ești bun de nimic, ca să nu poți lua nimic din ei. Afurisită viață"

Marin ar fi vrut să răspundă ceva, simțea că trebuie să răspundă, dar nici el nu știa ce. Cuvintele mocneau în el, dar nu puteau fi rostite. „Și la urma urmei, gândi el, m'am săturat și eu. Nu mai pot. Muncesc mă sbat, mă distrug, pentru cine? Tot flămând și desbrăcat sunt..."

Dar mai apoi spre casă și-a dat seama că n'are dreptate. Dacă toți ar gândi la fel, ce s'ar întâmpla? Cine ar mai munci? Cum ar putea ieși ceva din situația asta nenorocită? Și i-a străfulgerat un gând prin minte. Un gând mare, care începea să crească și să se înalțe mereu. Se gândea că e tânăr, că are 22 de ani și forțe destule în el. Dacă s'ar pune pe treabă mai hotărât ar putea să-i întrecă pe cei în vârstă. Și încă bine. Și ar ieși și bani mai mulți. Iar ceilalți tovarăși poate l-ar urma. Ei dracie. Ar putea ieși o întreagă poveste de aici. Ce grozav ar fi! Și apoi își cunoaște bine mașina. Bine, bine de tot. Și unde mai pui că vagoanele s'ar face mai repede. Auzi, el un copil, să țină în mâna lui, vagoane, trenuri și oameni. Oare cum de n'a simțit până acum? Vagoane și trenuri în mâna lui... Se pricepea doar destul de bine la confecționarea cuzinetilor pentru boghiuri. I se părea că este printre cei mai buni lucrători. Da, da! Va arăta el ce poate! De mâine chiar.

★

Vara se arăta frumoasă cu ploi și speranță. Dumitru Marin, tânăru, pirpiriu dela mecanica ușoară, era acum ucrător calificat. Mai slab ca înainte și cu ceafăcăne pronunțate în jurul ochilor roboteau la mașina lui. Din când în când îl iscodeau privirile tovarășilor din jur și apoi șoapte repetate se auzeau: „A trecut de două sute și n'a plecat de ori acasă".

Așa a dus-o într'una Marin Dumitru. Muncea zi și noapte și depășea regulamentul cu 150, cu 200 la sută.

O clipă mașina a tăcut. De paisprezece ore nu-i încetase sbârnâitul. S'a uitat la noul dispozitiv, la mica invenție pe care a realizat-o împreună cu meșterul secției și care-i ușurase atât de mult munca. Ce idee bună! Cât s'ar fi chinuit ce greu ar fi mers, dacă nu s'ar fi gândit la acest dispozitiv. Datorită lui, trei operațiuni merg deodată și iute. Nu era prea obosit, dar ar fi vrut să se odihnească puțin. Dădeau tocmai să plece când inginerul îl anunță că trebuia să facă urgent 200 de cuzineți. Repede, repede, fără prea multe pauze.

200! Păi trebuia timp. Timp mult. Zece zile aproape. Dar dacă ar munci cum știe el, în cinci ar fi gata. Cinci zile. Și dacă nu s'ar duce acasă? Dacă ar munci fără întrerupere? Poate i-ar face mai repede. Și trebuiesc repede imediat. Nu pot fi gata vagoanele fără ei.

Curând mașina a început să sbârnâie iar iute, precis. Mâinile mergeau mecanic. Al dracului aparat! Ce s'ar fi făcut fără el?

Timpul trecea și cuzineții se îngrămădeau mereu. Intr'o parte cei gata. Erau puțini. Dincolo o movilă întreagă care trebuia terminată.

A mâncat repede și s'a apucat din nou de treabă. Simțea că parcă și carnea lui e în mașină. Incepea să-i doară capul. Mâinile îi atârnau grele. Echipa de zi se schimbase dar el nu părăsise mașina. De aproape 30 de ore era acolo. Îi numărase. 65 erau gata. Puțini; puțini. Până la 200 mai erau mulți. Mulți de tot. O grămadă. Și movila parcă nu voia să scadă. Ei a dracului treabă. Ce-a venit și comanda asta peste el? Ce bine ar fi acum acasă. In pat. Numai puțin lapte și câteva ore de somn. Ar fi fost cea mai mare fericire. Dar dincolo așteptau vagoane.

Deodată a tresărit. Ochiul atent a observat ceva. Ceva neînsemnat pe care poate alți ochi nu l-ar fi observat. Grosimea cuzinetului nu mai era aceeași. Câțiva milimetri mai puțini. Câțiva milimetri. Dar mașina putea să meargă mai repede. Și i-a dat drumul mai iute. Și următorul era mai subțire. A făcut la fel. Incepea să câștige timp. A venit unul mai gros, apoi altul mai subțire. Și încă unul la fel. Viteza mașinii se mărea și micșora în raport cu grosimea cuzinetului. Dar ăsta e un lucru grozav. Cum de n'a văzut până acum? Așa, cu atenția încordată, nici n'a observat schimbul echipei de zi. N'auzea nimic. Mașina sbârnâia mereu și movila scădea văzând cu ochii.

Parcă i se scurgea plumb în carne. Nu mai putea. Și mai erau vreo șaizeci. Toată vlaga se scursese din el. Visa cu ochii deschiși vagoane. Vagoane și locomotive și oameni. Minutele i se păreau nesfârșite. Și foamea îl rodea.

Au trecut inginerul și meșterul pe lângă el și l-au trimis acasă. Da, să se ducă. Să doarmă numai puțin. Câteva ore. Mai erau 40. Numai 40. Nu trebuia să-i facă pe toți. Dar mâinile nu mai aveau putere. Ochii se închideau. A înfulecat în grabă ceva și a căzut lângă mașină. Când s'a sculat era pe la amiază. A dat să iasă pe poartă, dar n'a putut. Mai erau 40. Numai 40. S'alături așteptau vagoanele să fie montate. De mâna lui depindeau vagoanele de alături. De această mână slabă și negricioasă. S'a încordat-o. Mai avea putere. Trebuia să mai aibă. Și s'a întors.

Mașina a prins iar să sbârnâie. Mereu, mereu, până la miezul nopții. Când a căzut din nou jos. N'a mai avut putere să scoată cuzinetul din mașină. Dar... era ultimul. După 60 de ore de muncă neîntrerupt, 60 de ore. Mâna se odihnea pe ferul mașinii. Și visa că din ea pornesc vagoane, vagoane mari, trenuri, cu grâne și lemne, cu oameni, cu viață.

★

Era Sâmbătă înainte de 7 dimineața. Tinerii muncitori din atelierul de mecanică ușoară, erau strânși la un loc. Vorbeau pe șoptite. Munca nu începuse încă. Duceau cu ei obiecte înfășurate în hârtie. S'au oprit în fața unei mașini. Au împodobit-o cu flori, cu verdeață și drapele. Iar în fața portretul lui Marin Dumitru. Mare, mare de tot. Dedesubt un steag roșu, arzător. Scria pe el: Uniunea Tineretului Muncitoresc, glorie ero lor muncii". Apoi au plecat. S'au împrăștiat în ateliere.

Când Marin Dumitru a sosit la muncă în drum spre mașină s'a văzut înconjurat de tineri. Mulți, parcă venise toată fabrica în jurul lui. N'a avut timp să gândească, căci s'a pomenit deodată în fața mașinii împodobită cu flori și verdeață și un „ura" puternic a sguduit atelierul și sufletul lui.

Au început să-i curgă lacrimi pe obraz. El Marin Dumitru, de 22 de ani, era „Tatăl Cuzineților". Erou Muncii de la Malaxa. Eidicase producția cu 372.2 la sută aproape 400 la sută și muncise 60 de ore fără întrerupere.

Dacă ar fi putut și-ar fi strâns toți tovarășii la piept. 372 la sută. Eroul Muncii. N'a putut să răspundă. Buzele lui s'au mișcat. N'a rostit decât un sigur cuvânt:

„Tovarăși!"

Și au început să-i curgă iarăși lacrimi mari din ochi.

Poet proletar

Desen de EUGEN STEC

Sufletul POPULAR

Cântec din fabrica de cherestea

La gatăre Iftade Lungu, cântă...
Ion a Safte'și șterge nădușeala, se'ndoale,
Cată 'n chimir și-apoi su cește o foaie.
Ferestraiele crănțăne ca dinții, deapică.
Spinări se rup și iară se ridică.
Ninge rumegușul peste umeri, ud.
In poarta fabricei se scutură-un agud.
Fierb cazanele și se frământă...
La mașini ceva tușește, răgușit,
— Patronul? Dă-l în vânturi, 'i-un bandit.
— Hăăi rup! — Cântă, dincolo de stive, cei cu topoarele.
Pe cerul toamnei se încurcă, palid, soarele.
Cinci metri de butuc alunecă spre gatăr...
— Flăcăi! Dați-i drumu, s'ajungem norma! — Batăr!

GEORGE VENIAMIN

GEORGE VENIAMIN este pseudonimul literar al învățătorului G. S. Venin din comuna Frasin-C. Lung. Prezentarea și-o face singur într'o frumoasă scrisoare care însoțește cele câteva poeme pe care ni le-a trimis.

„In timpul liber, noptile, mă străduesc și eu să scriu. Sunt atâtea lucruri de spus pe lumea asta! Viața e atât de frământată și reconfortantă! Scriu, fiindcă mi se pare că am să reușesc cândva să oglindesc acest întreg tumult de viață".

Pe linia acestui efort de a surprinde bogata imagine a realității dimprejurul său, GEORGE VENIAMIN scrie poemul de mai sus, inspirat de atmosfera de muncă a fabricei de cherestea din comună, poem ce ne permite să întrezărim prezența unui talent care, dacă se va cultiva temeinic prin lectură și scris, va ajunge să dea lucruri din ce în ce mai frumoase.

Vitrina

Nici măcar presa americană nu poate ascunde atmosfera de stupiditate și de rea credință în care se duc ședințele așa-zisului „comitet pentru cercetarea activităților anti-americane"

Cu deosebire semnificative sunt aspectele dela ședințele consacrate „suspecților" dela Hollywood („Suspect" înseamnează în vocabularul „comitetului" bănuit de idei democrate).

In rapoartele sale, faimosul comitet a fost nevoit să recunoască prin glasul președintelui său J. Parnell Thomas, că Hollywood-ul reprezintă unul dintre centrele progresiste cele mai importante depe tot întinsul Americii. Drept care, acest domn face să compară numeroase personalități din Hollywood în fața domniei sale, care a fost învestit — după cum se știe — cu apărarea „idealurilor americane". „Suspecții" pentru d. Thomas sunt scriitori de talia lui Shaw și cam toți buni scenariști din Hollywood, artiști de talia lui Charlie Chaplin, Katerin Hepburn, Humphery Bogart, Spencer Tracy, Edward G. Robinson, etc. etc. O bună parte dintre ei refuză cu demnitate să apară în fața acestui vajnic apărător al Americii, deși d. J. Parnell Thomas are pregătit un plan foarte precis pentru dăscălirea lor.

Inceputul anchetei

se face prin audierea „martorilor" — și aci e tocmai partea cea mai interesantă. Cine sunt „martorii". Cabotinii și secăturile cele mai reputate în frunte cu două „vedete", Robert Taylor și Adolphe Menjou. Robert Taylor este cunoscutul „june-prim" de cea mai eftină speță. Tipul pe spilcuit și de pomădat, lipsit de orice brumă de talent, care „face frumos" la cucoane". Adolphe Menjou e actorașul de mâna treia, nevrednic de un rol principal, care și-a creiat o celebritate prin forma mustățior și numărul costumelor sale. Taylor și Menjou fac împreună un mare tămbălău în timpul ședințelor. Cu veninul cabotinului care n'a ajuns actor.

In entuziasmul

unui public de „dudui" vânătoare de autografe, cei doi cabotini desvoltă și „idei politice" despre care până și presa americană de dreapta afirmă că sunt de o naivitate care atinge ridicolul. Diferiți patroni din industria cinematografică le țin evident isonul în aceste așa zise „mărturii", lunând și fulgerând la rândul lor împotriva marelui număr de actori, regizori și scenariști democrați, care înțeleg să-și spună din ce în ce mai răspicat cuvântul față de stările de lucruri din America și față de politica de tâmpire a maselor prin cinematograf. „Comitetul pentru cercetarea activităților anti americane" are cel puțin acest merit de necontestat. El a timpezit apele, a făcut să apară clar din cine se formează cele două Americi care se înfruntă astăzi între ele. Deoparte pomădalul Robert Taylor, de altă parte Charlie Chaplin. Deoparte actorașul Adolphe Menjou și „producătorii", adică oamenii cu bani, de altă parte Katherin Hepburn, Spencer Tracy și lunga serie a marilor artiști democrați. Concluziile le poate trage oricine.

CE SIMTE ACTORUL CÂND JOACĂ INTR'O PIESĂ DE INALT NIVEL IDEOLOGIC?

O ANCHETA LA CARE RASPUND:

Mihai Popescu, Vasile Lăzărescu, Mircea Constantinescu, Ion Henter, Gabriel Dănciulescu și Teodora Anca

Se simte actorul mai aproape de acele piese care frământă problemele oamenilor mulți deci și ale sale, în care descoperă laolaltă cu publicul drumul ce trebuește urmat pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea vieții? Atras de marile sensuri ale piesei pe care el însuși este destinat să le transmită, nu „simte" el altfel, nu-și găsește el premizele unui joc mai bogat, mai însuflețit?

Am căutat răspuns la această întrebare chestionând pe câțiva dintre actorii Naționalului distribuiți în asemenea piese și ne-am oprit deocamdată la actorii care interpretează două dintre piesele cele mai caracteristice pentru acest nou repertoriu: „Chestiunea Rusă" și „Tânăra Gardă". Fiecare dintre ei a primit altfel întrebarea. Pentru unii a început, alții au cerut un răgaz de gândire, dar ceea ce apare foarte precis până la urmă — așa cum veți vedea mai jos — este faptul că răspunsul tuturor cuprinde un sâmbure identic. Actorul „simte" ceva deosebit când joacă într'o piesă de înalt nivel ideologic. Intocmai ca și spectatorul se îmbogățește sufletește și jocul său are de câștigat.

★

Poate că mulți dintre dvs. au văzut „Chestiunea Rusă", celebra piesă a lui C. Simonov, în care autorul sovietic analizează cu atâta pătrundere și cu atâta simț al omenescului presiunea morală și materială, pe care societatea americană o exercită asupra maselor de oameni simpli și cinstiți dinăuntrul ei.

Figura luminoasă a lui Harry Smith, a omului care nu capitulează în fața acestei presiuni, cucerindu-și astfel liberatea și fericirea interioară este interpretată de unul din actorii noștri cu o serioasă experiență profesională: Mihai Popescu. Intr'una din serile acestea, pe când Mihai Popescu se pregătea tocmai să intre în scenă l-am întrebat ce simte când joacă într'o asemenea piesă. Mi-a răspuns:

Eu mă străduesc să creez „caractere" în orice fel de piesă aș juca. Dar este foarte clar pentru mine că într'o piesă de înalt nivel ideologic, joc cu mai multă plăcere. Nivelul înalt al ideilor care se dezbat sunt pentru mine un fel de îndemn. Ele mă însuflețesc, și în consecință mă fac să joc mai bine.

D. Mihai Popescu a intrat apoi în scenă, iar noi am întârziat puțin între culisele Teatrului Național-Comedia, pentru a „vâna" încă două răspunsuri. Ne-am adresat așa de tov. Vasile Lăzărescu care interpretează cu atâta umanitate pe Murphy, ziaristul cu suflet cinstit, dar falsificat de condițiile de viață și de muncă ale presei americane. Tov. Vasile Lăzărescu ne-a răspuns dintr'o suflare:

Am jucat foarte multe piese și m'am străduit întotdeauna să pătrund bine în miezul personajului. Pot să spun însă că adevărata mulțumire de sine, am dobândit-o abia când am început să joc într'un repertoriu de tip nou, superior ca nivel de idei, ciocnirilor de viață adevărată. Intr'un asemenea repertoriu, înainte de toate mă simt eu însumi îmbogățit ca om și ca artist".

Am vorbit apoi cu d. Mircea Constantinescu, creatorul de succes al atâtor roluri episodice pe care le glefuește cu migala cunoscută — și interpretul în piesă al bătrânului Kesler. D-sa ne-a dat un răspuns în scris, a cărui semnificație nu are nevoe de nici un comentariu.

„Am impresia clară că mă apropii de adevărată adevărată a meseriei mele. Mă pot compara cu semănătorul care aruncă pe un pământ fertil sămânța care va da rod".

Popas la „Tânăra Gardă"

In altă seară ne-am instalat în culisele Teatrului Național-Sf. Sava, printre interpreții „Tinerei Gărzi". Se știe că în inscenarea monumentalei opere a lui Fadeev apare un număr de actori în majoritatea lor extrem de tineri. Aci, domnește acea atmosferă de forfotă care se descrie obișnuit în reportajele „de culise". Ai sentimentul unui șantier din care se va închega peste câteva clipe spectacolul. Actorii „Tinerei Gărzi" joacă într'o piesă de tip nou, o piesă socialistă, care își trage seva direct din viața plină de clocot și de poezie a tineretului sovietic. Ei interpretează tineri sovietici în plină acțiune de luptă împotriva cotropitorilor, dar în același timp oameni care tocmai prin acțiunile lor, prin întreaga lor conduită sunt purtătorii unei ideologii noui, a unei morale noui, ai unei noui concepții de viață.

Il întreb pe talentatul Ion Henter, interpretul lui Serghei Tulenin, ce simte când joacă într'o piesă de o asemenea bogăție. Nici nu sfârșesc bine întrebarea că Henter se repede să-mi răspundă:

E foarte greu pentru mine să mă gândesc că va trebui să mai joc într'o altfel de piesă. Acum imi dau seama foarte bine că într'o piesă fără idei, fără viață, fără conținut, eu, ca actor, sunt direct păgubit, simt că mă sterilizez". Și mai departe: „Vreau să joc numai un astfel de teatru bazat pe adevăr, pe viață, pe frământările din jurul meu și cred că un actor trebuie să se pregătească pentru un asemenea teatru ridicându-și mereu nivelul ideologic. Și încă ceva. La o piesă ca „Tânăra Gardă", „simți" cu adevărat publicul.

O scenă din „Chestiunea Rusă" de C. Simonov, piesă ce se joacă la Teatrul Național-Comedia. Dela stânga la dreapta: Vasile Lăzărescu, Mircea Constantinescu, Mihai Popescu.

Și Henter îmi vorbește despre sălile ticsite de muncitori, tineri și bătrâni care-i sorb fiece replică. Săli, care prin atmosfera lor însuflețită, te îndeamnă să te depășești, dela un spectacol la altul, să corespunzi tot mai bine nivelului înalt al personagiului pe care-l interpretezi.

Gabriel Dănciulescu, interpretul „poetului", încearcă să analizeze poziția personagiului într'o piesă de idei:

„Intr'o asemenea piesă — ne spune Dănciulescu — actorul simte că personagiul își trage cu adevărat rădăcinile din viața socială și aceasta îl îndeamnă să se apropie el însuși de viața socială pentru a o studia și pentru a o înțelege".

Mă adresez apoi Teodorei Anca, interpreta Olgăi Gromova, „conștiința" Tinerei Gărzi — care ne spune:

„Ca interpretă a unei piese de idei, simt că numai sunt o simplă transmițătoare a unei acțiuni dramatice ci capăt o misiune mult mai importantă, aceea de a educa pe spectator, de a-l face să pricapă o serie de probleme. Am sentimentul că noi, interpreții „Tinerei Gărzi" trebue să mobilizăm seară de seară pe spectatori în lupta pentru consolidarea păcii și a democrației, înfățișându-le totodată lecția de eroism și de măreție umană pe care a dat-o tineretul sovietic".

Părăsesc culisele și intru pentru câteva clipe în sală. E un public alcătuit din tineri muncitori. Privesc spectacolul cu o încordare pe care am întâlnit-o foarte rar într'o sală de teatru și punctează deseori replicile cu aplauze entuziaste. Mă uit în spre publicul acesta nou și mă ult înspre actori, amintindu-mi de ce mi-au spus cu toții. Imi dau seama că răspunsurile lor sunt în fond foarte asemănătoare între ele și că toate laolaltă seamănă cu reacțiunea acestui public care freamătă în staluri.

De o parte și de alta a scenei, actori și spectatori, toți deopotrivă se simt bine în atmosfera unor asemenea piese, pe care le joacă sau pe care le privesc cu conștiința că au foarte mult de învățat dintr'un teatru care reprezintă înainte de toate o înaltă școală ideologică.

S. Mid.